

Casperfen: Ligesom den ærede sidste Taler er jeg ikke nogen begejstret Tilhænger af det foreliggende Lovforslag. Tværtimod finder jeg det paa flere Punkter lidet heldigt, og jeg maa undre mig over den noget mærkelige Forhandling, som har fundet Sted om det i det andet Ting. Man er ligesom gaaet med en Harefod over et saa vigtigt Lovforslag, der har ingen indgaaende Forhandling været om det, intet Udvalg; der har i det hele kun været en lunkent Tilslutning til det. Naar jeg alligevel vil stemme for dets Overgang til 2den Behandling, er det, fordi jeg finder, at Lovforslaget berører et Omraade, hvor man med rette og med Nytte kan lovgive. Jeg tror, at det er heldigt, om vi tage fat paa at reformere paa Statternes Omraade ved Hartkornskattens Medsættelse. Jeg skal ikke komme ind paa de store Agrarpørgsmaal — det være langt fra mig — men jeg vil dog sige til det ærede kongevalgte Medlem (Steffensen), der først havde Ordet: Hvad have vi her at tage Hensyn til de forskellige Motiveringer, som de forskellige Talere i Folketinget have fremsat? Vi have kun at se efter Lovforslagets Indhold, hvad det omhandler, og vi behøve — som det ogsaa er blevet sagt af de ærede foregaaende Talere — ikke at tage Hensyn til det Program, som vil komme fra Agrarforeningen. Vi kunne foreløbig lægge Lovforslaget i et Udvalg og se, om dette Program behandler det af Forslaget omhandlede Punkt, og saa mulig søge at imødekomme dette Program. Jeg skal som sagt ikke komme ind paa det store Spørgsmaal om Landbrugs Stilling eller Agrarpørgsmaalene i det hele taget, men jeg maa nok sige saa meget, at Hartkornskattens Medsættelse er dog vistnok et af de Punkter, hvorom der trænger til at forhandles; det er omtrent der, at Kampen brænder, og tage vi Hensyn til, at Landbruget ved Guldmonsfodens Indførelse — ja, jeg skal heller ikke komme vidtløftig ind paa dette — led betydeligt Tab, saa forekommer det mig, at det er billigt og retfærdigt, at Landbruget bliver befriet for nogle af de Statter, som særlig trykke det, og som ere for store i Forhold til de Statter, som paahvile andre Dele og Klasser af Befolkningen. Jeg maa maasse kortelig omtale en Artikel, der stod i Aftes i „Berlingske Tidende“, hvor Professor Scharling kommer til det Resultat, at Landbefolkningen — som han siger, men efter hele hans Udtalelse maa han mene Hartkornbrugernes — svarer 68 pCt. af de direkte Statter. Det er vistnok rigtigt. Han kommer til dette Resultat, idet han siger, at de direkte Statter, som omhandles i Lovforslaget, ere

henimod 7 Millioner Kroner, og de direkte Statter, som svares af Byerne og som Bygningsafgift paa Landet, ere omtrent 3 Millioner Kroner. Lad det altsaa være, at det er 68 pCt., som Hartkornbrugernes svare af de direkte Statter. Men, siger han saa: Saa er Landbefolkningen omtrent dobbelt saa stor som Bybefolkningen. Dette Resultat er jo fuldstændig fejlagtigt. Han tager først dem af Landbefolkningen, som svare Bygningsafgift, og ved Procentansættelsen lægger han dem over til Byerne, men naar han saa tager Befolkningens Antal, tager han igen Landbefolkningens Tal og lægger det over til Forbrugerne. Jeg mener, at naar vi tage Hensyn til og lægge den Del af Landbefolkningen, som svare Bygningsafgift, som altsaa ikke svare Hartkornskat, til Bybefolkningen, vilde vi snarere komme til, at Befolkningens Antal er nogenlunde ens. Og vil man, hvad jeg mener er det rigtige, ikke se hen til Befolkningen som Helhed, men til Stattederne alene, vil man komme til et Tal, der er endnu mere til Byernes Favn ved den nuværende Stattedfordeling. Jeg gaar naturligvis ud fra at jeg regner til Stattederne ogsaa Lejerne i Byerne, som svare indirekte Bygningsafgift, idet deres Værter betale for dem; men skulde vi tage alle fra paa Landet, der ikke have Hartkorn, men svare Bygningsafgift, og ogsaa tage Folkeholdet for Landbrugernes fra, er jeg overbevist om, at den Del af Landbefolkningen, som svarer disse 68 pCt., er mindre talrig end Bybefolkningen, som svarer den mindre Procent af Statterne.

Jeg ser altsaa ikke andet end, at der er en rimelig Grund til at forhandle dette Lovforslag paa det Omraade, som det omhandler, nemlig Hartkornskatterne. Ja, det er nu Eftergivelse, dette Lovforslag gaar ud paa; jeg vilde nu nærmest ønske, at det gennem en Udvalgs-Behandling kunde blive til en Medsættelse. Jeg skal naturligvis ikke komme ind paa, hvorledes et Udvalg skulde behandle denne Sag, jeg siger kun min egen Mening. Jeg vilde finde det fuldkomment rigtigt, om Staten sagde: Vi medsætte de kommende Hartkornskatter med det halve; den ene Halvdel indbetales i Statskassen; og den anden Halvdel i Kommuneskassen; det vilde blive et Tab for Statskassen paa 3½ Million Kr. om Aaret. Jeg tror, at Staten kunde bære det. Jeg mener altsaa ikke, at der behøves en direkte Eftergivelse af disse Statter, men det var en Fordel for Kommuneskasserne, om de fik — jeg nævnedes Halvdelen, men det kunde ogsaa være en anden Brøkdel af de nuværende direkte Statter. Jeg finder det derfor at